

ZAGREB ([HTTPS://MOJZAGREB.INFO/](https://mojzagreb.info/)) → VIJESTI - GRADSKE
([HTTPS://MOJZAGREB.INFO/ZAGREB](https://mojzagreb.info/zagreb)) → OBRAZOVANJE
([HTTPS://MOJZAGREB.INFO/ZAGREB/OBRAZOVANJE-8](https://mojzagreb.info/zagreb/obrazovanje-8))

Zbog toga lakomislenosti i nemara HGSS ima više posla

mojzagreb.info News Portal 30.11.2025.

na pitanje treba li naplaćivati spašavanja izazvana krajnjim nemarom, npr. kroz putno osiguranje, kao što predlaže dio javnosti, u HGSS-u odgovaraju kako je to prvenstveno pitanje za državna tijela i donositelje odluka, a ne za HGSS jer je njihova zadaća spašavati one kojima je pomoć potrebna

Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS), prema riječima njenog pročelnika Marka Andrića, prosječno godišnje odradi oko 800 do 1.000 raznih spasilačkih akcija na planinama i drugim neurbanim područjima diljem cijele Hrvatske. U njima sudjeluje oko 1.300 spašavatelja organiziranih u 25 njihovih stanica i 40 ispostava koje pokrivaju svaki dio Hrvatske.

Kako je na nedavnom obilježavanju 75. obljetnice njihovog uspješnog rada istaknuo potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović „riječ je o jednoj od najprofesionalnijih, a istodobno dragovoljačkih, dobrovoljnih službi u Hrvatskoj što je specifikum HGSS-a. Za njihove članove ne postoje ni dan ni noć, kao ni loši vremenski uvjeti niti nepristupačan teren jer su vrhunski obučeni specijalci“.

Ali činjenica da je riječ o dobrovoljnoj službi čije se akcije, pa ni one najskuplje kada se koristi helikopter, ne naplaćuju jer su njihovi članovi volonteri koji su uvijek spremni u svim mogućim uvjetima ako treba riskirati i svoje živote i zdravlje kako bi pomogli ugroženima, po mišljenju dijela javnosti možda utječu na ukupan broj takvih spasilačkih akcija. Naime, vjerojatno i zbog toga ima dosta slučajeva kada se domaći i strani ljubitelji neurbanih područja poprilično lakomisleno i bez temeljite nužne pripreme i opreme upuštaju u razne nepotrebne avanture znajući da uvijek, u slučaju potrebe, bez obzira na okolnosti mogu računati na brzu, vrhunsku i besplatnu pomoć HGSS-a.

Spašavanje na Bijelim stijenama na Velikoj Kapeli

Iako je osjećaj sigurnosti uz oveiskusne spasioce velik, HGSS neprestano šalje istu poruku. A ona glasi: u prirodu treba ići dobro pripremljen i opremljen. Međutim, to mnogi ne poštuju što spašavateljima nepotrebno povećava ionako težak sve veći posao jer se s porastom popularnosti raznih 'outdoor aktivnosti' u neurbanim područjima povećava i broj time prouzročenih nesreća.

Tako je npr. 10 spašavatelja iz HGSS-ove stanice u Ogulinu cijelu noć u subotu 20. studenoga umjesto u toplom krevetu provelo probijajući se po dubokom snijegu prema Bijelim stijenama na planini Velika Kapela u Gorskom Kotaru kako bi spasili trojicu promrzlih planinara slabo informiranih o planinskom području na koje su došli i slabo opremljenih za uvjete koji su ih snašli, a bili su najavljeni u vremenskoj prognozi. Ukratko, njihov plan o planinarenju po snijegu do lijepog planinarskog skloništa, pretvorio se u vrlo riskantno šestosatno probijanje kroz dubok snijeg, po noći, po teškom terenu, vjetru i velikoj hladnoći. A unatoč savjetima i molbama da se na vrijeme vrate, koje su dobivali telefonski od spašavatelja iz stanice Delnice i stanice Ogulin, trojac je tvrdoglavo ostao pri svojim zamislima. Nije nam preostalo ništa drugo nego ići po njih, objavili su HGSS-ovci iz Ogulina. A cijelu noć je još deset pripadnika stanice Delnice čekalo u pripravnosti da, ako zatreba, krenu pomoći kolegama iz Ogulina.

Noćno spašavanje u NP Plitvička jezera

Nakon što su oko 21 sat primili poziv preko centra 112 i stanice Delnice o trojici planinara koji su zapeli u dubokom snijegu na Bijelim stijenama do njih su se probili usred noći oko dva sata nakon čega su im pomogli u spuštanju s planine do njihovog vozila koje su ostavili u Jasenku. A još jedna teška HGSS-ova akcija završila je iza četiri ujutro, povratkom svih spašavatelja u bazu.

„Ljudi, nemojte (si) to raditi. Riskirate, a posljedice mogu biti vrlo ozbiljne. Nema potrebe da se dovodite u opasnost - planina može čekati! Da, mi jesmo tu da spašavamo, na to smo svojevrijedno pristali. Ali ponekad zrno zdravog razuma i dobro informiranje prije polaska na planinarenje čine razliku između prospavane ili neprospavane noći!“, ***objavila je nakon te akcije HGSS-ova stanica Ogulin.***

Noćno spašavanje iz provalije u NP Plitvička jezera

Tih dana su zbog trojice nepripremljenih stranih državljana posla imali i splitski spašavatelji. Poziv za pomoć dobili su u nedjelju navečer preko Centra 112 jer su se strani izletnici izgubila na zapadnom dijelu Mosora. Nakon lociranja njihovih mobitela spašavatelji su izgubljene osobe našli nekoliko sati kasnije dezorijentirane i pothlađene na prilično nepristupačnom terenu.

Zato je uz vijest o akciji HGSS upozorio da uz adekvatnu odjeću i obuću, vodu, napunjen mobitel, prvu pomoć i naglavnu svjetiljku, uz praćenje prognoze, treba biti posebno oprezan i misliti na rano padanje mraka tijekom zimskih mjeseci. Osim toga, ne treba zimi ići na izlete koje ne poznajete u ljetnim uvjetima i uvijek prethodno proučite stazu kojom želite planinariti.

Krajem studenoga su pripadnici HGSS Stanica Delnice predvečer zaprimili dojavu Centra 112 o izgubljenom biciklistu na području Smrekove Drage (Čabar). Nakon što je osoba locirana, na teren je upućeno osam spašavatelja s dva vozila, dok je još šest njihovih spašavatelja bilo u pripravnosti kao i članovi HGSS Stanice Rijeka. Nakon trosatne potrage po dubokom snijegu biciklista su pronašli u dobrom vitalnom stanju, ali pothlađenog. Vjerojatno ga je iznenadilo to što je na tom području palo oko 50 cm snijega. Nakon uspješno završene potrage akcija je završena povratkom ekipe u stanicu oko ponoći. To je

bio povod da HGSS ponovo apelira na sve da, s obzirom na trenutne vremenske (ne)prilike i niske temperature, svoje kretanje i prijevozna sredstva prilagode zimskim uvjetima u planinama. ***Sigurnost je naša briga, ali vaša odgovornost je presudna, upozorili su.***

Dva tjedna ranije i na Medvednici se dogodila nesreća koju se uz malo pripreme moglo izbjeći kao i noćnu akciju HGSS-a ali je ovaj puta za sve bila kriva sve popularnija umjetna inteligencija. Mladi Crnogorac (21g.) se, nakon što je izgubio planinske markacije, izgubio na toj zagrebačkoj planini. Oko 15 sati krenuo je planinariti ***s vrha Sljeme*** prema ***500 Horvatovih stuba***. Radi se o lokaciji na sjevernoj padini Medvednice udaljenoj sat i 40 minuta hoda od vrha. S tog mjesta je pak planirao doći na južnu stranu planine, ***do Medvedgrada odnosno Šestina***. Ali umjesto u planinarsku kartu ili savjet iskusnijih planinara, pouzdao se u AI koja ga je uputila da „samo krene nizbrdo i prati potok što će ga dovesti do civilizacije“. No nije bio svjestan kako želi na lokacije koje se nalaze na suprotnoj strani planine jer je bio na zagorskoj strani, a želio se spustiti na zagrebačku.

Spašavanje mladog Crnogorca koji je kada je zalutao na Medvednici prvo zatražio pomoć AI, a na kraju ga je spasio HGSS

Ukratko, savjet AI ga je doveo na još teži teren i u veće probleme pa je počela njegova 'avantura iz noćne more'. Kad je shvatio da se obratio 'krivome', poslije 21 sat u pomoć je ipak pozvao ***centar 112***. Uspjeli su očitati njegove koordinate i javiti HGSS-u. Tim Stanice Zagreb od pet ljudi s potražnim psom ubrzo je krenuo u potragu i relativno brzo pronašao mladića.

„Chatbot mu je savjetovao da krene niz potok što ga je dovelo u još veće probleme. Zabrinjavajuće je to što joj chatbot **nije savjetovao da nazove broj 112**. Srećom, kolege su ga ubrzo nestalog pronašli živog i neozlijeđenog, ali ovaj slučaj jasno pokazuje kako se ljudi sve više oslanjaju na moderne tehnologije“, **upozorio je Petar Prpić, voditelj Odjela informiranja i analitike HGSS-a**. Dodao je kako i oni koriste moderne tehnologije i prate trendove, ali u stvarnim situacijama, kaže, presudni su zdrav razum, iskustvo i činjenica da na kraju uvijek čovjek dolazi po čovjeka.

„Zato, kad se izgubite, ozlijedite ili ne znate gdje ste, zovite 112. Ostanite na mjestu i slijedite upute spašavatelja koje ćete dobiti preko telefona i čuvajte bateriju mobitela. Kao što smo iz ovog primjera vidjeli, **Al još uvijek ne nosi ruksak s medicinskom opremom**, ne hoda po blatu i ne nosi nosila. Umjetna inteligencija će mijenjati svijet, ali dok god u jednadžbi spašavanja postoji čovjek u nevolji, u formuli će morati ostati i čovjek koji dolazi po njega“, **kaže Prpić**.

Podsjetio je kako se nesreće događaju i najboljima, unatoč dobroj opremi, iskustvu, kondiciji i planu. Kaže kako je priroda ta koja radi po svojim pravilima, a čovjek je taj koji ponekad može pogriješiti i povesti se pogrešnim informacijama.

Primjer u kakvoj obući neki krenu na Biokovo

„U HGSS-u **ne tražimo krivca** i ne upiremo prstom, već želimo da se iz svakog slučaja nauči nešto korisno. Umjetna inteligencija i digitalni alati svakako mogu pomoći u svakodnevnom životu, ali u trenucima stvarne opasnosti najvažnije je osloniti se na ljude koji su za to obučeni. Na kraju, nijedna aplikacija još uvijek ne može zamijeniti onaj trenutak kad spašavatelj pruži ruku čovjeku koji je u nevolji“, **dodao je Prpić**.

Sredinom listopada je krajnji neoprez posjetitelja Nacionalnog parka Plitvička jezera uzrokovao tešku nesreću i noćnu akciju HGSS-a. Unatoč brojnih upozorenja čovjek se udaljio sa označenih staza, pao u provaliju i teško se ozlijedio. Zbog nepristupačnog terena, njegov transport je bio iznimno zahtjevan pa je u akciji sudjelovalo 18 pripadnika HGSS-a. Zato je HGSS još jednom apelirao na posjetitelje da se pridržavaju sigurnosnih uputa i ne udaljavaju s označenih staza.

Još jedan pomalo nevjerojatan slučaj spašavanja dogodio se prošle zime na Velebitu. Za sve je bio zaslužan pedesetogodišnji biciklist, koji se u zimskim uvjetima pokušao biciklom popeti na najviši vrh te planine – 1.757 metara visok Vaganski vrh pa je, nakon poziva

njegove zabrinute supruge preko broja 112 jer se dugo nije javljao niti vratio kući, izazvao veliku potragu HGSS-a.

Iako se ne radi o biciklističkoj stazi, već planinarskoj, ovaj domišljati biciklist odlučio se okušati u pothvatu koji, vjeruju u HGSS-u, nikome do sada nije uspio. Teško im je uopće vjerovati da se biciklom, u zimskim uvjetima, pokušao popeti na Vaganski vrh. Ali na kraju je sve ispalo dobro jer su ga spasioci pronašli živog i zdravog u planinarskom skloništu.

Ali neobične nesreće se događaju i penjačima u stijenama koji bi trebali biti bolje pripremljeni i opremljeni. Tako mnogi HGSS-ovci još uvijek pamte neobičan slučaj iz 2013. kada je njihov dežurni tim u Velikoj Paklenici u nepunih sat vremena morao dva puta intervenirati i sa Anića kuka, najveće alpinističke stijene u Hrvatskoj, spašavati dvoje mladih njemačkih penjača od 24 i 21 godinu koji su prilikom penjanja prvo zalutali u stijeni, a potom ostali bez rasvjete. Ugroženi dvojac prvo se uz asistenciju spašavatelja spustio niz uže 30-tak metara i tako se vratio u Brahmov smjer kojeg su htjeli ispenjati. Spašavatelji su se zadržali ispod stijene dok im penjači nisu javili da je sve u redu i da dalje mogu sami. Međutim, nepunih sat vremena kasnije, ponovo su pozvali gorske spašavatelje jer im je zakazala rasvjeta pa se nisu mogli sigurno kretati na izlazu iz smjera te se po teško pristupačnom terenu spustiti do dna kanjona. Tako se dežurni tim HGSS-a s njima bavio dobar dio dana pa su ih nakon svega odlučili dopratiti do parkirališta u Velikoj Paklenici gdje su stigli oko ponoći.

Puno akcija HGSS-a uzrokuje i činjenica da mnogi, posebno ljeti, kreću na uspone na visoke priobalne planine poput Velebita i Biokova bez dovoljno vode pa onda zbog visokih temperatura i jakog znojenja dehidriraju. Zato je HGSS više puta upozoravao da kod takvih uspona treba nositi dovoljno tekućine. „U planinama se teško ili nemoguće opskrbiti dodatnom tekućinom. Razumijemo kad slomite gležanj ali ne kad dovodite svoj život u opasnost zbog dvije litre tereta više! **Voda=Život“, poručili su.**

Pritom su istaknuli kako je izuzetno važno redovito piti dovoljno tekućine (2-3 litre dnevno), pogotovu pri izlaganju fizičkom naporu poput planinarenja ili drugih sportskih aktivnosti gdje je potreba za tekućinom veća (i do 4-5 litara dnevno!). Osim vode, važno je nadoknaditi i znojenjem izgubljene mineralne soli jer njihov nedostatak u tijelu može izazvati toplinske grčeve i nesvjesticu – uvijek je dobro prošetati se po planinama sa zrnom soli, upozorili su.

Međutim, mnogi i dalje toga nisu svjesni ili ignoriraju njihova upozorenja vezana uz kretanje po vrućinama i s dovoljno vode te s odgovarajućom obućom i drugom planinarskom opremom, kojima nastoje prevenirati nesreće. To u toplijem dijelu godine pokazuju vijesti koje često stižu iz gotovo svih stanica HGSS-a. Mnogi nedovoljno iskusni ne znaju da na nekim stazama po krškim planinama često nema hlada te da ne postoje izvori vode za nadopunu. Zato se događa da neki zbog dehidracije i iscrpljenosti ne mogu nastaviti put, dok drugi na uspone na Biokovo, Velebit i druge primorske planine krenu u japankama, sandalama i drugoj neodgovarajućoj obući pa im onda i zbog toga u pomoć mora priskakati HGSS.

Na žalost, bilo je i lažnih poziva u pomoć. Tako je npr. u svibnju 2019. HGSS Stanica Makarska objavila priču o 12-satnoj akciji spašavanja pokrenutoj nakon što su oni i druge spasilačke službe primili poziv u pomoć koji svaki put doslovno shvate, za koji se ispostavilo da je zapravo bio lažni tj. uzrokovan nemarom. **A trošak su platili porezni obveznici.**

Spašavanje uplašenog turista koji je na Biokovo krenuo u natikačama

Takvih nesreća i spasilačkih akcija izazvanih neodgovornim ponašanjem pojedinaca moglo bi se nabrojati još puno pa nije ni čudo da dio javnosti nerijetko predlaže kako bi ih bilo manje kada bi se akcije HGSS-a u takvim situacijama naplaćivale. Npr. kroz putno osiguranje kakvo naši planinari i skijaši uplaćuju kada odlaze u druge europske planine.

Međutim, to prilično otežava činjenica da je HGSS volonterska služba. Pitanje je, kažu stručnjaci, i tko bi te po kojim kriterijima odlučivao koje akcije naplaćivati, a koje ne. Osim toga, u Hrvatskoj je turizam jedna od najvažnijih gospodarskih grana pa je besplatna pomoć HGSS-a važna usluga za uspješno funkcioniranje turizma.

Na pitanje treba li naplaćivati spašavanja izazvana subjektivnim razlozima, odnosno krajnjim nemarom, npr. kroz putno osiguranje, kao što predlaže dio javnosti, u HGSS-u odgovaraju kako je to prvenstveno pitanje za državna tijela i donositelje odluka, a ne za HGSS jer je njihova zadaća spašavati one kojima je pomoć potrebna.

„Ne sviđa mi se stalna medijska osuda ljudi u nevolji. Vrlo često ne znamo punu pozadinu slučaja, a kao društvo prebrzo osuđujemo iz vlastitog naslonjača. Takav narativ je destruktivan. Umjesto toga, trebamo ulagati u edukaciju kao glavni alat prevencije i smanjivanja broja intervencija, bolju pripremu, odgovorno ponašanje i sustavno uređivanje osiguranja. Manje stigmatizacije, a više prevencije – to je put prema sigurnijim planinama i prirodnim područjima“, ***poručuje pročelnik HGSS-a Marko Andrić.***

Prema njegovim riječima, i u većini europskih država gorsko spašavanje je organizirano kroz volonterske ili dobrovoljne organizacije slične HGSS-u. „U pravilu je samo spašavanje besplatno za unesrećene. Postoje situacije u kojima se aktivacija određenih resursa – primjerice helikoptera – djelomično naplaćuje. Međutim, većina toga rješava se kroz osnovna planinarska i putna osiguranja. Govorim i iz perspektive nekoga tko se redovito kreće po Alpama – osiguranje je uobičajeni dio „opreme“, ***napominje na kraju Andrić.***

Napisao: Željko Bukša

foto: HGSS (<https://www.hgss.hr/>)

**Tekst je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama*